

KURJER WILENSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Wilno, Biskupia 4. Telefony: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Administracja czynna od godz. 9¹/₂—3¹/₂ popoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1—2 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9¹/₂—3¹/₂ i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. Biskupia 4. Telefon 3-40.

CENA PRENUMERATY: miesięczna z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową i dodatkami książkowym 3 zł., z odbiorem w administracji 2 zł. 50 gr. Zagranicą 6 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetry przed tekstem — 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem—30 gr., kronika redakc., komunikaty — 70 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe — 30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagraniczne 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za numer dowodowy 15 gr. Układ ogłoszeń w tekście 4-ro łamowy, za tekstem 6-cio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastępczeń miejsca.

Zmiana rządu nastąpi dziś Prof. Leon Kozłowski na czele nowego gabinetu (Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy)

Wezorem o godzinie 10-ej rano pod przewodnictwem p. Premjera Jędrzejewicza odbyło się posiedzenie Rady Gabinetowej. Posiedzenie to trwało kilka minut.

Po posiedzeniu Rady około godz. 11ej p. Premier Jędrzejewicz udał się na Zamek, gdzie złożył na ręce Pana Prezydenta dymisję całego gabinetu.

Pan Prezydent dymisję przyjął, powierzając jednocześnie ustępującemu rządowi pełnienie funkcji do czasu mianowania nowego.

MISJĘ UTWORZENIA NOWEGO RZĄDU OTRZYMAŁ dotychczasowy wiceminister skarbu, b. minister Reform Rolnych PROF. LEON KOZŁOWSKI.

Po otrzymaniu misji około godz. 1 min. 30, prof. Kozłowski konferował z

przyszłymi członkami swego gabinetu do godz. 10 min. 15 wiecz., lecz konferencyj nie zakończył, odkładając je do dnia dzisiejszego.

NOMINACJA NOWEGO RZĄDU SPODZIEWANA JEST DZIŚ W GODZINACH POPOŁUDNIOWYCH.

W dotychczasowym gabinecie poza osobą premiera zajęć mają następujące zmiany:

MINISTREM OPIEKI SPOŁECZNEJ zostanie wojewoda kielecki p. PACIOR KOWSKI, MINISTREM ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH mianowany ma być obecny kurator Liceum Krzemienieckiego p. JULJUSZ PONIATOWSKI a raz MINISTREM PRZEMYSŁU I HANDLU obecny wiceminister w tem Ministerstwie p. REICHMAN. W innych resortach zmian nie przewiduje się.

Przed ostateczną rozgrywką

(Od naszego korespondenta)

Hyga, w maju.

Łotwa przeżywa obecnie stan, który nazwać byłoby można kryzysem polityki wewnętrznej. Wzorem szeregu innych państw — silne są tu dążenia do ograniczenia praw parlamentu na korzyść wyższych czynników państwowych — w pierwszym rzędzie prezydenta republiki. Dotychczasowa konstytucja dawała sejmowi pełnię władzy, co możnaby określić terminem sejmowładztwa. Dążąc do zmiany tego stanu rzeczy — jedna z najwplywowszych partyj — Związek Chłopski — jesienią r. ub. wystąpił z wnioskiem zmiany konstytucji w kierunku wzmocnienia władzy prezydenta przy jednoczesnym ograniczeniu praw parlamentu.

Już w pierwszym czytaniu nowy projekt konstytucji spotkał się z ostrą krytyką opozycji, która uparcie broniła dotychczasowego stanu rzeczy, dopatrując się w zasadach projektu zamachu na istniejący ustroj. Generalna próba sił miała ostatnio miejsce w trakcie drugiego czytania projektu nowej ustawy konstytucyjnej. Zasadniczo — walka toczyła się między Związkiem Chłopskim z jednej, a socj.-dem. z drugiej strony. Pozostałe ugrupowania grawitowały to w tę, to w inną stronę, starając się głównie o to, aby przy ostatecznych rozgrywkach „zarobić“ na roli „języczka u wagi“.

Udanym bezwzględnie trickiem socj.-dem. było wszczęcie wielkiego hałasu z powodu alarmujących pogłosek o rzekomych przygotowaniach do puczu, organizowanego jakoby z wiedzą rządu i przy pomocy władz bezpieczeństwa. W związku z tem wpłynął wniosek socj.-dem. o usunięcie z zajmowanego stanowiska dyrektora depart. administracyjnego min. spraw wewn. Anschmidta, który od dawna był solą w oku opozycji, jako członek Związku Chłopskiego. Dokoła tej sprawy zawrzała walka. Taktyka socj.-demokr. straszenia widmem przewrotu — osiągnęła cel pożądanym, wywierając na niektóre ugrupowania sejmowe silne wrażenie i doprowadzając w konsekwencji do oddania głosów

za wnioskami opozycji (latgalskie stronnictwo chrześcijańskie). Wniosek w sprawie zwolnienia Anschmidta przeszedł większością, jednego głosu, przy trzech wstrzymujących się od głosowania, oraz jednym unieważnionym (a wypowiadającym się przeciw zwolnieniu). Rezultat ten jest wysoce charakterystyczny dla obecnego układu sił sejmowych i świadczy na jak kruchych podstawach opiera się dzisiejsza większość rządowa.

Po drugim czytaniu wniosek Związku Chłopskiego o zmianie konstytucji przedstawia się więcej niż załośnie: losy gabinetu w dalszym ciągu uzależnione są od sejm. wszystkie punkty dotyczące rozszerzenia i wzmocnienia kompetencji prezydenta — upadły. Za jedyne ograniczenie praw sejm. można uważać postanowienie powzięte na wniosek b. premiera Skujenieksa, że sejm nie ma prawa zwiększania budżetu państwa. Związek Chłopski zatem w najbardziej zasadniczych punktach poniósł wyraźną porażkę.

Nie została jeszcze zdecydowana ostateczna sprawa terminu wyborów prezydenta, jak również wyborów do sejm. I w tych jednak kwestjach poglądy stronnictw są całkiem rozbieżne. Związek Chłopski stoi na stanowisku, że wybory prezydenta muszą się odbyć dopiero po wygaśnięciu pełnomocnictw obecnego prezydenta, opozycja natomiast domaga się wyborów jeszcze w roku bieżącym. Co się tyczy wyborów do sejm. — to stanowisko partji parlamentarnych nie zo-

stało w tym względzie wyraźnie sprecyzowane — niektóre ugrupowania wypowiadają się za koniecznością przedłużenia kadencji obecnego sejm. jeszcze na jeden rok, inne — żądają, aby wybory odbyły się — zgodnie z konstytucją — jesienią r. b.

Trzecie czytanie projektu nowej konstytucji wyznaczono na dzień 18 maja. Będzie to okres ostatecznych rozgrywek między częścią parlamentu, dążącą do reform, a partjami, broniącymi dotychczasowych uprawnień sejm. Zdaje się nie ulegać wątpliwości, że Związek Chłopski, stojący dziś u steru władzy, użyje wszystkich środków, aby dążenia swoje zrealizować. Ponieważ układ sił sejmowych prawie uniemożliwia przeprowadzenie zmiany konstytucji drogą normalną — przypuszczać należy, że stronnictwo to poszuka innych dróg dla osiągnięcia swych celów. W sferach politycznych mówi się już o tem, że w razie ostatecznego odrzucenia przez sejm projektu — Związek Chłopski będzie się starał przeprowadzić zmianę konstytucji w drodze referendum ludowego. Przebakują również o możliwości okrojowania nowej konstytucji.

Czy rząd Ulmanisa ucieknie się do tak — ostatecznych kroków narazie przewidzieć trudno. Sytuacja wygląda jednak bardzo poważnie i bez przesady chyba można powiedzieć, że Łotwa w zakresie swej wewnętrznej polityki znajduje się dziś w stanie, który nazwałoby było można „za kwadrans dwunasta“.

Życiorys prof. Leona Kozłowskiego.

WARSZAWA. (Pat.) Prof. dr. Leon Kozłowski urodził się w 1892 r. w Rembieszycach, powiatu jędrzejowskiego. Szkołę średnią ukończył w 1910 r., studiował na uniwersytetach w Krakowie i Tybindze, w 20 r. habilitował się na uniwersytecie Jagiellońskim, w 21 zostaje prof. nadzwyczajnym na katedrze prahistorji we Lwowie, od 28 do 30 r. wykłada już jako prof. zwyczajny. Odbył wprawdy i podróże naukowe i wydał prace dotyczące głównie ziem polskich ale również i zagadnień europejskich jako całości. Jest członkiem wielu towarzystw naukowych krajowych i zagr.

W 1909 i 10 jest jednym z inicjatorów i organizatorów zw. młodzieży postep. niepodległościowej. W Krakowie bierze udział w „Promieniu“, „Strzelen“ i Zw. walki czynnej. Z ramienia tego związku delegowany jest do Warszawy i organizuje koła w Kongresówce. W 14 r. jest w legionach. Z końcem 15 odkomenderowany zostaje do pracy politycznej, jest referentem politycznym POW. w Lublinie, Radomiu i Kielcach. W listopadzie 1918 r. prowadzi akcję rozbrojeniową w powiatach miechowskim i olkuskim. W 20 wstępuje do wojska jako ochotnik. W 1926 organizuje we Lwowie zw. Naprawy Rzplitej, przekształcony później na blok bezpartyjny. W końcu 29 wchodzi do Sejmu W 30 r. wchodzi do Sejmu jako poseł z rodzinnego okręgu kieleckiego. W grudniu 1930 r. zostaje ministrem reform rolnych, a po włączeniu tego ministerstwa do m-stwa rolnictwa, obejmuje stanowisko podsekretarza stanu w ministerstwie skarbu.

Ustępujący premier

Minister Jędrzejewicz.

Laidoner pomiędzy faszysmem a komunizmem

Estońska partja socjalistyczna rozwiązana.

Na zarządzenie gen. Laidonera okręgowy oddział estońskiej partji socjalistycznej w Tallinie został rozwiązany. Powodem są rozpowszechniane odezwy,

w których wzywano obywateli do obalenia istniejącego ustroju i do zmiany jego w drodze rewolucyjnej w duchu socjalistycznym.

